Quelle: http://manuscripta.at/?ID=287
Copyright: Klosterneuburg, Augustiner-Chorherrenstift

De herbis

Rafanus secũdũ magrũ galliciũ est planta q
dam nota sitis due sitt spes eius maior et
minor Minor hꝫ folia similia rafano ma
iori sꝫ hꝫ radicem subtilem oblongam Maior hꝫ radice
grossiorem que nõ est tante longitudinis sicut radix minor
Nota q Auic dicit q lignũ rafani est ca in primo et bu
et p lignũ intelligit supiꝰ sꝫ loquendo de radice cue
secũdũ G et scrip est ca in tractatu et sit in secũdo Item rafa
nus minor est calidior maiore Item semen rafani cali
dius est radice vnde semen maior est calidior radice
maior sicut et semen minor calidius est sua radice ineo
videre radix maior nõ est tante acuitatis sicut minoris
quare dicerem q esset ca in secũdo et qñ doctores scribunt
de rafano cui matthiꝰ radicem sꝫ folia et semina scribunt
prius nomibus Nota q myra abi dat panem mirimendi
et difficulter digeretur nec dat bonũ mirimendi sꝫ folia
eius sunt melior digoris et dant mirimendi melius q̃ ra
dix Item rafanus nõ debet comedi in principio uel ca
primapui mense et fiat cibum in stomacho nature et in
duit nauseam sꝫ maxime dz assum quia facit cibum diger
rere et defendere quia sua caliditate confortat stom Se
nota q nocet capiti q̃ fumositates acutas que capiti pe
nit Sicut nocet oculis et gingiuis et dentibus q̃ eadem
causam Item aliqui dicit rafanum visum acuere et hꝫ
est verum in illis qui habent oculos debiles q̃ hindi
tares flegmatatis quia resolut illas sꝫ in sanis debilitat
Item vt ad remouendũ lentigines et potissime eius se
men vnde teratur semen et cũ melle fiat linimen super
lentigines Sicut vt impetigini morsice Item id vali
ad detersiuum fracem quia est bonũ abstersiuũ Item
remouet apostemata pua Item rafanus vt in alopicia
vnde misceatur cũ trasina orobi et oleo laurino et fiat
emplm et ponatur super locum Item vt in passione
pectoris dependentibus a materia flegmatica viscosa grossa vn
capiatur aqua odei et buliatur cũ ea rafanus dui et
illa aqua detur patienti Item semen rafani in illo co
mendatur Item vt mirum ad provocandũ veneri et cõ
in calculo vt detorto quia frangit lapidem Item crimel
factum cũ rafano in illo comendatur Item illud crimel
vt in febribus quartanis vnde cũ aqua et mica buliatur
rafanus et coletur et cũ acto sq̃ fiat syro et ille mitiũ
vt addigerandam materiã sꝫ cotidiane et quartane
Item raphanus vt conf veneniũ et cotra medicinas vene
nosas et potissime semen eius vnde est sicut triyaca vm
hoc omes dicit Item si aliquis comederet rafanũ et pa
ratur a scorpione nõ sentit nocumentũ Item si rafanus
ponatur super scorpionem mortiat ipm Item aqua raf
fani potentiat vt adfrangendum lapide renũ et vesice

domestica et habet radicem subtilem mollem longam
et saporem est adacuitate aut folia et radix comantur
et comediuntur et conuenit stomacho Et vtus eius e
tale sutura et in flamatia prodest primã et cõ et qñdo
sitiur cũ acto conuenit stomacho Et qñ sitiur cũ mel
le medicinis rusticos qui sit in pectore Et radix eius
conburitur et pulueri sanat sup vlcera humida et mu
difiat et desiccat ea Et pucant aliqui q qñ expimitur
succus eius et datur in potu cũ vino conuenit ad medi
cinas mortiferas Et semen quidam eius facit bor Or
nos quod mitiorem expti sum? debet planta q qñdo
coquitur in eam cũ hꝫ odei donec dissoluatur in de
coctione et datur in potu habet mirã efficaciam in ef
fundendis pectoris antiquis q fiunt ab hu rusticis Cusso
rassanus confert stan et prodest vomitu et e malus
capita octo dentibus et pallato et corrupit cibum et e
conueniens omnibus egritudinibus in ficeri et generat
ventositatem in pubis in seriorib? veneris hudy
q suam malitiam est velut pruriefacto sube sue Pan
lus semen eius resoluit hidrem qui est subcornea oculi
et mundificat eam maculas antiquas que sunt in facie
Et vtus foliorum eius in omnibus e sicut vtus prassy
Alsetos in libro de agricultura confert dolori renũ et vesice
et tussi et mitigat coxam et auget lac et defendit corpus
amorsibus venenosorũ qñ limꝫ cũ eo Et semen eius
confert veneno sicut gracia Et qñ comiduit rassanus
et prouocat sup scorpionem mortiferum Cassiodorus in
quidam amicus meus q expitus e hꝫ et in vomit re
cũ nam distillauit acꝫ rassani sup scorpionem et vidit
ipm fractum in mobilem de in oc in flatus est et cepit
pmedium Et rassanus conuenit febribus quartanis et tyro
nibus febrium p podiaꝝ et dolori ventris qñ pinatur
semen eius cũ melle Et si quis pungitur a scorpione qui
promederit rassanũ in senit dolore pũctura Et ipe
debet acatrices q remanent cõ deractione et fiat nasi pal
los in alopicia Et si asiesie eo ille aut capilli cadunt
refert ei Et qñ bibitur semen eius aiuat dolore epatis
sꝫ ipe auget pedulos morpore Et si bibitur succus raf
fani expellit aquaꝝ ydropis Arabari rassanus soluit
duricies et semen eius confert impetigi et succus foliorũ
eius purgat veteres et frangit lapidem et euacuat
aquam ydropis Alkansi auget in desiderio coitus et
inspirate Abenmesray si comedit cũ squinibin facit
nauseam et si comedit amplius eo fiet euomere et
corrupit cibum in stomacho Et significatio est eructua
tio eius Et folia qd eius conseruant veteriae et do
lori cruris et opilacion eius hec scripsi